

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

I en lang række vesteuropæiske lande er fusioner og virksomhedsovertagelser underlagt forskellige former for offentligt indseende og kontrol.

Formålet med det offentlige engagement er af såvel konkurrencepolitisk som bredere erhvervspolitisk karakter.

I Danmark registreres fusioner og virksomhedsovertagelser af Monopoltilsynet i årlige rapporter på baggrund af offentligt tilgængelige informationer, men uden muligheder for indflydelse på udviklingen overhovedet. Behovet for et øget offentligt engagement i virksomhedsfusioner er øget voldsomt i den seneste tid på baggrund af den massive udenlandske investering i danske virksomheder.

Alene i 1987 er således omkring 12.000 danske arbejdspladser overgået til udenlandsk ejede dominerede virksomheder, svarende til en omsætning på ca. 12,5 mia. kr.

Risikoen ved udlandets storkøb af danske virksomheder er tab af arbejdspladser, tab af dansk viden og knowhow og dermed forringelse af forsknings- og udviklingsmulighederne i dansk industri, kapitaldræn via udenlandske virksomheders hjemtagning af store udbytter og endelig forringelse af betalingsbalancen og en større afhængighed af udlandet i den økonomiske politik.

Virksomhedsfusioner kan være en fordel for såvel de berørte firmaer som de lande, hvor virksomhederne er hjemmehørende, men det er langt fra altid tilfældet.

Derfor er det afgørende for dansk industri og dansk økonomis selvstændighed i fremtiden, at der sikres offentlig indsigt og indflydelse på udviklingen, så også samfundsmæssige interesser er repræsenteret.

En offentlig kontrol med virksomhedsovertagelser og fusioner må ses i snæver sammenhæng med tilvejebringelse af den nødvendige mængde risikovillig kapital fra dansk side, og i den forbindelse må de snævre investeringsrammer for lønmodtagerfondes og pensionskassers investeringer i dansk erhvervsliv

beklages. Kontrollen med virksomhedsovertagelser skal endvidere ses i sammenhæng med gennemførelse af en trykhedsreform, der sikrer lønmodtagerne beskyttelse mod pludselig afskedigelse og mulighed for indflydelse på egen fremtid.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

ad 1

En offentlig registrering, der finder sted efter en gennemført fusion, sikrer ikke, at samfundsinteresser indgår i overvejelserne om fusionen. Derfor må såvel medarbejdere som det offentlige have sikkerhed for, at fusionsplaner kendes forud og i god tid, så alternativer kan overvejes og forhandlinger om ændring i vilkår kan foregå.

ad 2

Definitionen af en fusion kan volde vanskeligheder. Der lægges her op til en bred definition, som sikrer, at samfundsinteresser repræsenteres på et så tidligt tidspunkt i en virksomheds udvikling, hvor den reelle beslutning om virksomhedsovertagelse finder sted.

Ud fra konkurrencepolitiske hensyn er det ikke nødvendigt, at alle former for fusion omfattes af loven, men det bredere erhvervspolitiske sigte fordrer en omfattende definition.

ad 4

Tidsfristen for behandling af fusionsplaner bør fastsættes ud fra på den ene side hensyn til de berørte virksomheder og på den anden side hensyn til en forsvarlig behandling af sagen, der sikrer det offentlige og medarbejderne mulighed for reel indflydelse.

ad 5

Det er afgørende for det offentliges og medarbejdernes indflydelse, at der i sidste instans er mulighed for at gennemføre tvangsmæssige ændringer af vilkårene for fusion eller at nedlægge forbud.